

mohl přihlížeti ke zmíněnému prohlášení matky a poručníka, poněvadž nešlo o skutkový přednes, nýbrž jen o vyjádření, jsoucí předpokladem pro otázku provedení onoho důkazu. Bylo povinností odvolacího soudu, by podle § 272 c. ř. s. pečlivě přihlédl k výsledkům veškerého jednání a nenechal nepovšimnutým nic, co by mohlo přispěti k úplnému vysvětlení a důkladnému posouzení věci. To platí zejména o skutečnosti, že matka a poručník dítěte odepřeli souhlas nutný k provedení důkazu, jímž mohla býti vyvrácena domněnka § 163 obč. zák., opřená jen o výpověď matky jako svědkyně. Odvolací soud shodně s prvním soudem považoval výpověď tu za věrohodnou, nezkoumav a nehodnotiv podle uvedeného místa zákonného, zda a jaký vliv má na její věrohodnost odepření souhlasu k provedení krevní zkoušky, jsa s to, by si případným dotazováním po důvodech ji k tomu vedoucích a posouzením jejich významu zjednal důležitý podklad pro úvahu o spolehlivosti této svědkyně. Stejně měl býti uvážěn i poručníkův odpor jako kterákoli jiná přednesená skutečnost a mělo býti v rozsudku vysloveno, jaký význam pro rozhodnutí mu soud přikládá (srov. rozh. čís. 8931, 10.371 sb. n. s.).

Čís. 10926.

Výtkou v dovolání, že rozsudek odvolacího soudu nemá náležitosti písemného rozsudku, poněvadž neoznačuje v hlavě napadený rozsudek prvního soudu, není proveden žádný z dovolacích důvodů § 503 c. ř. s. Vada tato nezakládá ani zmatečnosti, k níž by bylo přihlížeti z úřadu.

(Rozh. ze dne 22. července 1931, Rv II 603/30.)

Zaloba o uznání nemanželského otcovství a placení výživného byla oběma nižšími soudy zamítnuta.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání, mimo jiné z těchto

důvodů:

Dovolání se opírá o dovolací důvody podle čís. 2 a 4 § 503 c. ř. s., avšak neprovádí žádný z nich výtkou, že napadený rozsudek nemá náležitosti písemného rozsudku, poněvadž v hlavě neoznačuje napadený rozsudek prvního soudu. Vada tato nezakládá ani zmatečnosti, k níž by bylo hleděti z úřadu, a z výroku rozsudku odvolacího soudu lze zřetelně seznati, že se jím rozhoduje o rozsudku prvního soudu, odvoláním napadeném.

Čís. 10927.

Do usnesení v nesporném řízení lze podat jen jeden rekurs, třebaže byl účastník zastoupen dvěma právními zástupci.

Byla-li vyživovací povinnost nemanželského otce stanovena původně rozsudkem, pak smírem a posléze usnesením v nesporném řízení,

ize se domáhati změny (sproštění) povinnosti k placení výživného jen v nesporném řízení (§ 16, druhý odstavec, první dílčí novely k obč. zák.).

Nejde o zřejmý rozpor se zákonem (§ 16 nesp. říz.), zvýšeny-li výživovací příspěvky pro nemanželské dítě na čtyři roky vzhledem k tomu, že chce navštěvovati čtyřroční odbornou školu (elektrotechnickou).

»Výživou« míní se v § 166, druhý odstavec, obč. zák. nejen výživa v užším slova smyslu, nýbrž i výchova a zaopatření dítěte.

(Rozh. ze dne 31. července 1931, R I 640/31.)

Nemanželský otec navrhl na soudě, by byl zbaven povinnosti platiti výživné nemanželskému dítěti, nyní již dvacetiletému. Poručník dítěte navrhl zvýšení výživného na 1200 Kč měsíčně. Soud první stolice zamítl návrh nemanželského otce, návrhu poručníka vyhověl potud, že uložil nemanželskému otci platiti dítěti výživné 1000 Kč měsíčně po dobu řádného studia dítěte na odborné škole elektrotechnické v Praze, nejdéle po čtyři léta. Rekursní soud rekursu nemanželského otce ze dne 21. března 1931 nevyhověl, rekurs téhož ze dne 25. března 1931 odmítl. Důvody: Podle ustanovení § 16 cís. nař. ze dne 12. října 1914, čís. 276 ř. zák. má soud poručníka poukázati na pořad práva jen, když sporné okolnosti pro rozhodnutí důležité nemohou býti zjištěny prostředky nesporného řízení. V souzeném případě závisí rozhodnutí jen na řešení právní otázky, zda stěžovatel dostal již zplna povinnosti podle § 166 obč. zák., a zda přisouzené výživné jest přiměřené v nesporném řízení zjištěnému a zjištěnému důchodu a majetku stěžovatele, takže předpokladu pro pořad práva tu není. Soud rekursní souhlasí s názorem soudu první stolice, že povinnost stěžovatele podle § 166 obč. zák. dosud neustála. Okolnosti zjištěné ze sdělení městské obce H. a odborné školy elektrotechnické v Praze, že se nezletilec vyučil dne 13. září 1929 elektrotechnikem a pracoval pak jako dělník elektromontérský za týdenní plat 144 Kč, že studuje od 8. září 1929 na čtyřleté elektrotechnické škole v Praze, dotýkají se výchovy. Výchovou má nemanželské dítě býti připraveno na cestu, na níž jest s to, by si samo chléb vydělávalo. Že si absolvováním odborné školy elektrotechnické po praktickém výcviku zajišťuje elektrotechnik lepší budoucnost, zjistil soud první stolice v obou řečených sděleních a okolnost tu potvrzuje i gremium koncesovaných elektrotechniků v Praze. Musí tedy po stránce výchovné býti přiznána návštěvě této školy účelnost. Rozsah výchovy a tím získání lepších podmínek pro samostatnou obživu závisí na jmění rodičů (§ 166 obč. zák.). V tom směru soud první stolice bezvadně zjistil a zjištění to stěžovatel ani nenapadá, že nemanželský otec přiznal k důchodové dani za rok 1929 čistý zdanitelný důchod Kč 184.500, že je vlastníkem rozsáhlé továrny s domy a vilkami, železářského obchodu a přepychové vily. Stěžovatel sice ve stížnosti uvádí, že výnosy z jeho podniku slouží k výživě též rodin dvou jeho synů, kteří jsou v podniku zaměstnání a že dcera neobdržela dosud věno. Než okolnosti ty nemají význam, protože výdej na rodiny obou synů vyrovnán jest hodnotou jich práce, která podniku

stěžovatele přichází k dobru, a povinnost platiti v budoucnosti věno nezatěžuje dnešní důchod stěžovatele. Přihlížeje k těmto příjmům a k majetku ostatně tak značnému, soud první stolice správně usoudil, rozhodnuv, že jest jim úměrný požadavek, by stěžovatel poskytnutím studia na elektrotechnické škole nezletilce lépe připravil na cestu za výdělkem, než jest připraven pouhým vyučením se řemeslu, kterážto poslední příprava jest druhu nejprimitivnějšího a odpovídá příjmům velmi nízkým. An podle správného názoru soudu první stolice nezletilec má nárok na studium, jest tu další povinnost stěžovatele vyživovati ho po tu dobu (§ 166 obč. zák.). Pokud se týče doby placení a výše výživného, nelze rozhodnutí soudu první stolice nic vytýkati, ježto poručník nezletilce původní návrh na placení výživného po dobu absolvování dvou ročníků školy rozšířil na dobu absolvování čtyř ročníků a podle sdělení odborné školy elektrotechnické doba studijní trvá čtyři roky a výše výživného jest přiměřena zcela shora uvedenému důchodu stěžovatelovu a potřebám nezletilce. Druhou stížnost, dotýkající se téhož předmětu, bylo jako nepřipustnou odmítnouti, ježto podle ustanovení § 9 nesp. říz. jest připuštěna jen stížnost bez doplňků.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu nemanželského otce ani do odmítacího usnesení, aniž do usnesení ve věci samé.

D ů v o d y:

Stěžovatel jest zastoupen dvěma advokáty vykázanými plnou mocí, jimž oběma bylo usnesení prvního soudu doručeno a kteří také oba podali včas zvláštní stížnosti obsahově se různící, z nichž první došla k soudu dne 21. března 1931, druhá dne 26. března 1931. Rekursní soud rozhodl ve věci jen o stížnosti první, odmítnuv druhou stížnost s odůvodněním, že v § 9 nesp. říz. jest dovolena jen stížnost bez doplňků. Stěžovatel napadá i toto usnesení, uváděje, že podle povahy nesporného řízení, v němž má býti zjišťována objektivní pravda, jest dovoleno doplňovati opravný prostředek i podati dva opravné prostředky, zejména je-li strana zastoupena dvěma právními zástupci. S tímto názorem nelze souhlasiti. Zákon má v § 9 nesp. říz. na mysli jen jednu stížnost téhož účastníka do téhož opatření prvního soudu a také to vyjadřuje jednotným číslem («eine Beschwerde» »den Rekurs«). Nezáleží na tom, že má účastník dva právní zástupce, neboť oba jsou zmocněnci téhož účastníka, jemuž přísluší právo jen k jedné stížnosti. Mohlo by to i v praxi vésti k obtížím, neboť, kdyby byla připuštěna druhá stížnost, musily by při několika advokátech býti připuštěny důsledně i stížnosti další v počtu neurčitém a musilo by býti vyčkáváno uplynutí rekursní lhůty u všech advokátů. K tomu jest hned ve věci dodati, že nyní podává dovolací stížnost druhý advokát, a to s obsahem z největší části totožným s odmítnutou stížností, snaže se takto přece jen docíliti rozhodnutí nejvyššího soudu o stížnostních důvodech odmítnuté stížnosti a čině při tom také výtky prvnímu soudu. Snaží se o to marně, neboť předmětem rozhodnutí nejvyššího soudu jest jen rozhodnutí rekursního soudu a to

v souzeném případě jen v mezích § 16 nesp. říz., takže jest jen zkoumati, pokud jsou oprávněny výtky vad v tomto § přesně uvedených. Zůstanou tedy tyto teprve nyní uplatněné stížnostní důvody, které v podstatě — a na některých místech i výslovně — čelí proti usnesení prvního soudu, nepovšimnuté.

První i druhý soud rozhodly i o návrhu nemanželského otce, by bylo vysloveno, že již není povinen platiti výživné, i o poručnickově návrhu na zvýšení výživného. Protože druhý soud potvrdil usnesení prvního soudu, může dovolací stížnost nemanželského otce — jak již řečeno — vésti k úspěchu jen za předpokladů § 16 nesp. ř. Stěžovatel uplatňuje všechny tři tam uvedené důvody. Jest pojednati především o zmatečnosti. Ji spatřuje stěžovatel v tom, že nižší soudy rozhodovaly o návrzích stran v řízení nesporném přes to, že jeho vyživovací povinnost byla stanovena rozsudkem a přes to, že prý požadovaná opatření závisí na vyřešení sporných právních i skutkových otázek, které by mohly býti objasněny jen formálním průvodním řízením. Tato výtky není oprávněna. Stěžovatel uvádí sice podle pravdy, že jeho vyživovací povinnost byla původně stanovena rozsudkem, ale nevšímá si dalších skutečností uvedených již v usnesení prvního soudu, že později došlo ke zvýšení výživného, a to nejdříve smírem a pak soudním usnesením a že dalším soudním usnesením byl stěžovateli ještě uložen zvláštní roční příspěvek na ošacení nemanželského syna. Byla tedy vyživovací povinnost stěžovatelova upravena naposled právoplatnými usneseními nesporného soudce, která mohla býti změněna novým usnesením podle § 16 druhý odstavec první dílčí novely. Před tím byla upravena vyživovací povinnost smírem poručensky schváleným a v tom směru vyslovil nejvyšší soud v plenárním usnesení čis. 2101 sb. n. s. (čís. 223 sb. m. spr.), že o návrhu poručenstva nebo nemanželského otce, by pro podstatnou změnu v potřebách dítěte nebo v otcově hospodářské mohoucnosti, nebo po té i oné stránce znovu bylo upraveno výživné, dosud smírem určené, jest postupovati podle § 16 první dílčí novely. Nebylo tedy ani po té ani po oné stránce překážky, by nebylo rozhodnuto v řízení nesporném. Mohlo se tak státi v tomto řízení, neboť skutkový podklad — pokud jest pro rozhodnutí podstatný, mohl býti bezpečně zjištěn i bez formálního řízení průvodního, takže nebylo třeba odkázati účastníky na pořad práva podle § 2 čis. 7 nesp. říz.

Ale ani výtky zřejmého rozporu rozhodnutí se zákonem a se spisy nejsou oprávněné. Pokud nižší soudy nesprostily stěžovatele z vyživovací povinnosti a pokud naopak na návrh poručníkův zvýšily souhlasnými usneseními vyživovací příspěvky na 1000 Kč měsíčně, provádí stěžovatel svou stížnost, jakoby šlo o řádnou dovolací stížnost do změňujícího usnesení (§ 14 nesp. ř.), zapomínaje, že souhlasná usnesení jsou v mimosporném řízení zpravidla neodporovatelná, není-li tu »zřejmé« nezákonnosti, nebo protispisovnosti nebo zmatečnosti. Především jest předeslati, že zákon neužívá nadarmo slova »zřejmý« rozpor se zákonem nebo se spisy, chtěje tím naznačiti, že tato vada musí býti hned patrna a že — pokud jde o první vadu — musí rozhodnutí odporovati jasněmu

a nepochybnému zákonnému předpisu. Tak tomu v souzeném případě není. Stěžovatel vytýká, že poručník v žádosti o zvýšení výživného uvedl, že jeho poručenec chce navštěvovati dvouroční odbornou školu elektrotechnickou, že však mu bylo přiznáno zvýšení příspěvků na čtyři roky, protože prý je škola čtyřletá a že nižší soudy nehleděly k tomu, že nezletilec zažádal o odklad vojenské služby, patrně prý proto, by vynutil další důchod. Tato okolnost jest bez významu, má-li nezletilec na zvýšení právní nárok. Mimo to přehlíží stěžovatel — ač na to byl rekursním soudem upozorněn — že nižší soudy zjistily — a to i podle zprávy odborné školy — že studium trvá čtyři roky a že poručník výslovně rozšířil návrh na zvýšené výživné po čtyři ročníky. Dále vytýká stěžovatel, že ze srovnání prvního a druhého odstavce § 166 obč. zák. vyplývá, že nemanželský otec jest »především«, t. j. před nemanželskou matkou povinen jen k výživě, nikoli k výchově a k zaopatření. Nehledíc k tomu, že tu jde také o výživné, třebaže za účelem lepšího zaopatření nabytím vyššího vzdělání (srov. k tomu rozhodnutí čís. 10.340 sb. n. s.), má zákon v § 166 druhý odstavec obč. zák. pod pojmem výživy na mysli nejen výživu v užším slova smyslu, nýbrž i výchovu a zaopatření dítěte podle odstavce prvního, jak to jest v nauce i praxi nesporné. Jde to najevo také z § 672 obč. zák., kde zákon k výživě počítá také »vyučování« a »výchovu«. Srovnávání s dětmi manželskými jest pro tento případ bez významu, neboť jde tu o poměr nemanželského dítěte k otci a o předpis § 166 obč. zák., jenž dává nemanželskému dítěti právo na výživu, výchovu a zaopatření podle majetkové mohoucnosti otce; čím jest tato mohoucnost silnější, tím je jeho povinnosti tužší. Na majetkových poměrech nemanželské matky, na niž přecházejí povinnosti podle § 166 obč. zák. teprve při nemohoucnosti otce, tu nezáleží. Pokud jde konečně o otázku zaopatření nemanželského syna dalšími studiemi a o výši příspěvku, stačí odkázati na důvody rekursního soudu, který mimo jiné také uvedl, že stěžovatel ani nenapadl zjištění prvního soudu, že sám přiznal k důchodové dani na rok 1929 čistý důchod 184.500 Kč, že jest vlastníkem továrny s domy a vilkami, železářského obchodu a přepychové vily. Za toho stavu věci jest lhostejno, má-li jmění 10.000.000 Kč a důchod ještě vyšší, neboť žádnou měrou nelze tvrditi, že by vyměřený příspěvek vybočoval z mezí jeho zjištěné hospodářské mohoucnosti a že by v tom bylo zřejmé porušení zákona.

Čís. 10928.

K odvolání prokury v poměru k třetím osobám ve smyslu čl. 118 obch. zák. jest oprávněn kterýkoliv z veřejných společníků, oprávněných k zastupování veřejné obchodní společnosti, třebaže jest k zastupování společnosti oprávněn jen kolektivně.

(Rozh. ze dne 31. července 1931, R II 226/31.)

Veřejnou obchodní společnost tvořily Klotilda a Ida Sch-ovy. Návrhu ldy Sch-ové, by byl povolen výmaz prokury Rudolfa Sch-a, r e j s t ř í